

Hallo allemaal,

Ik ben Betty en zit hier vanavond mee in dit panel, om het met jullie te hebben over “het belang van nabijheid” binnen het streven naar goede zorg en algemeen welzijn binnen onze maatschappij. En specifiek hoe we de geestelijke gezondheidssector kunnen integreren in deze maatschappij met al haar betrokkenen.

Ik ben gevraagd om dit te doen vanuit de rol van patiënt. En desondanks het feit ik onmiddellijk en volmondig ja zei, op het moment dat de vraag gesteld werd om dit te doen, heb ik het nog nooit zo moeilijk gehad om een begin te vinden.

Ik heb me inderdaad dus al vaker als patiënt/ patiënten vertegenwoordiger mee voor de kar laten spannen, als het om zorg en welzijn moet gaan. En dit om de simpele reden dat ik zelf heel hard geloof in het belang van goede zorg en welzijn binnen onze maatschappij. Hier graag mee over nadenk en zelfs misschien graag wat mee over dromen mag. En als patiënt..., omdat dit nu éénmaal de basis is en blijft. Hier is het begin!

En deze basis moet naar mijn gevoel nu éénmaal mee op de kar, willen we op weg naar succes. Daarbuiten is de basis, ook de beste positie om een goed overzicht te bewaren. Zo wordt het iets van “met het kopje in de wolken, maar met de voetjes op de grond.”

Maar toch heb ik nog nooit zo hard geploeterd om aan mijn bijdrage te beginnen! En buiten een paar andere factoren die hier zeker ook een rol speelde, de winter, corona, de duur van deze corona, begon het me plots te dagen. Het was nu net het feit dat er vanuit alle betrokkenen, specifiek op deze verschillende rollen werd gewezen, dat het voor mij iets heel afstandelijks werd.

Wie ben ik als patiënt? Wie ben ik als vertegenwoordiger van een groep? Vanuit die positie moet ik de rol zo objectief mogelijk benaderen!

Soit, het verstand nam het over. Terwijl nabijheid nu net alles met gevoel te maken heeft. Ik had hier nooit gezeten en de keren hiervoor ook niet, met andere woorden, ik zou dit niet blijven doen, moest er geen nabijheid geweest zijn. NI. Nabijheid als het gevoel van “echte betrokkenheid”!

En in de aanwezigheid van al haar facetten!

Ten eerste : de nabijheid “echte betrokkenheid” die ik voelde als patiënt binnen het wijkgezondheidscentrum “de Ridderbuurt”, toen ik ergens rond mijn 42ste met ne fameuze midlife in combinatie met ne flinke burn- out en alle onderliggende factoren, soit ne flinke boterham dus, bij Sylvia belande. Sylvia, sociaal werker in de Ridderbuurt en hier aanwezig en die zich straks zelf wel zal voorstellen.

Om zo tot de wederkerige nabijheid “echte betrokkenheid” te komen die hieruit groeide. Van mij naar Sylvia toe, in de vorm van... Ik zet me ook volledig in om door deze boterham heen te bijten.

En tenslotte de nabijheid “de echte betrokkenheid” die ik zelf voel als het om zorg en welzijn moet gaan voor elk ieder van ons. Het recht op welzijn, het recht op een goed leven!

En aan de basis, daar waar het een goede positie blijft om er zeker van te zijn dat we niets en niemand vergeten zijn.

Ik ga jullie al mijn geploeter en kronkels besparen. En probeer binnen de vragen die ik hierin zelf tegenkwam, in het kort te schetsen, waarom nabijheid zo belangrijk is en welke meerwaarde ze kan zijn.

1) Wat betekent nabijheid voor mij Betty in hoedanigheid van patiënt?

Niet meer dan het gevoel geen nummer te zijn, niet de zoveelste in de rij waarvoor snel, snel een oplossing moet gevonden worden. Maar het gevoel van echte interesse, betrokkenheid!

2) Waarom is deze nabijheid nodig?

Om vertrouwen op te bouwen, de enige sleutel tot succes. En vertrouwen vraagt tijd, ruimte; De vrijheid om jezelf, authentiek te mogen zijn. En vraagt een gevoel van continuïteit. Het gevoel dat deze nabijheid niet alleen echt is, maar dat ze ook blijven kan.

3) Hoe kom je tot dit gevoel van nabijheid?

In het begin door vooral letterlijk heel aanwezig te zijn, aanklampend zelfs misschien?! Een soort van constante te zijn? Maak van jezelf die leerkracht waar we als volwassene achteraf van zeggen : “meester Jan, juffrouw Mathilde heeft voor mij het verschil gemaakt!” Het vertrouwen dat je er wel degelijk bent en blijft, groeit. Vanaf dan ontstaat de mogelijkheid dat de betrokkenheid iets wederkerigs wordt. De eigen echte betrokkenheid van de patiënt, het nabij zijn als patiënt.

4) Waarom heb jij als professioneel deze nabijheid nodig?

Vanaf dan heb je connectie, verbinding, noemt het een relatie. Vanaf dan bestaat de kans dat de relatie, zoals het bij elke goede relatie gaat, meer iets wordt van kwaliteit dan van kwantiteit. Wat het werk op zich misschien wat meer draagkracht geeft. Het is altijd makkelijker werken als de sfeer goed zit en het samenwerken aangenaam verlopen kan. Het wordt van geven en nemen ook iets van teruggeven en aannemen!

Daarbuiten krijg je toegang tot het gene wat er echt speelt, waar het echt omdraait en waar, wat en wie hierin allemaal een rol spelen. Je krijgt zicht op het totaalbeeld, de context, de omgeving, de leefwereld.

En ga als een goede detective aan de slag. Welke zaak ligt hier voor je, wat zijn de motieven en wie speelt hierin een rol. En check en dubbel check. Sta geregeld stil bij waar je mee bezig bent en check, toets af bij andere. Neem tijd bij het u afvragen of je wel juist zit, evalueer de evolutie en ook samen met al de partners in crime!

5) En tenslotte : Hoe de vermaatschappelijking en zorgzame buurten hierin kunnen passen?

Wat kan het grote voordeel zijn van deze manier van werken? Je staat letterlijk dicht bij de patiënt, letterlijk in zijn omgeving, zijn leefwereld en de betrokkenen in deze leefwereld. En tevens van alle andere mogelijke mensen in de buurt die je mee kan betrekken.

Ga hier als professional als een goede dirigent aan de slag en behoudt de harmonie in het orkest! Zodra we iedereen betrekken, zoals de buurt, de vrijwilligers, de familie, het gezin, alle betrokkenen rond het gezin, wordt het toch vooral een taak van afstemmen op elkaar en met aandacht voor de noden van elke individu op zich als betrokkene. Een goed platform om al deze individuen op zich het

gevoel te geven dat ze mogen/kunnen reflecteren moet er zeker zijn. Het is niet omdat ik mij als burger met vol enthousiasme ergens ingooi, ik niet met noden of vragen zit of kan komen te zitten. Opnieuw het belang van binnen iets dat evolueert, van stil te staan of we nog goed bezig zijn en of iedereen nog mee is?

Wat kan de grote kracht zijn van deze manier van werken? Het kan preventie betekenen. Door snel een totaalbeeld te hebben van alle betrokken en hier een goeie vinger aan de pols te hebben, heb je de meeste kans om er bij alles, snel bij de zijn. Om de eventuele vicieuze cirkel te doorbreken en te voorkomen dat de geschiedenis zich herhaalt. Iets waar de sector toch zwaar door getekend wordt. Daarom, betrek de ganse omgeving. Vergeet de school niet als één van de belangrijke partners in crime! Betrek alle volwassenen die met de kinderen betrokken zijn en de kinderen zelf...

Wat kan de grote uitdaging zijn van deze manier van werken? Doorbreek het nog steeds grote taboe en schaamte die in onze maatschappij nog steeds zo hard aanwezig is, als het om mentale gezondheid moet gaan! Stigmatisering gebeurt nog vaak en ook nog vaak binnen de sector zelf. Ook binnen dit congres worden er nog steeds etiketten geplakt. En ik snap het ergens wel. Het kind moet ne naam krijgen, het moet duidelijk zijn wie welke rol speelt... Het nadeel blijft, dat het etiket van patiënt, nog steeds iets zeer zwaar beladen is. En een etiket waar je nog moeilijk van afraakt. Waarom hebben we nog steeds geen andere naam? Waarom weegt het nog steeds zo door om de patiënt te moeten zijn. En als we kunnen zullen we ons ook nog steeds anders profileren, terecht misschien!? De vermaatschappelijking en de buurtzorg maakt dat patiënten onder een ander profiel ook tot bij de hulp kunnen geraken. De positie van burger of vrijwilliger, maakt dit zeer zeker mogelijk! En kan dus zeker ook een valkuil zijn of nu net niet!? Maar het is in die zin ook een gegeven waar we heel bewust moeten of mogen mee bezig zijn.

Soit, uiteindelijk was mijn deelname aan dit congres, eentje van “een heel moeilijk begin”

Omdat er snel heel veel vragen de kop opstaken en door corona misschien sowieso ook vooral iets werd van op afstand, letterlijk dan en het voor mij iets heel afstandelijks werd.

Het was maar vanaf het moment ik terug bij het gevoel van mijn eigen echte betrokkenheid kwam, de oprechte nabijheid die ik voel, als het om ieder welzijn gaat, binnen deze maatschappij, dat ik vertrokken was.

Volgens mij geen beter pleidooi als het om “het belang van nabijheid” moet gaan!

Merci om te luisteren.